

UZASADNIENIE

W dniu 12 czerwca 2017 roku R. S. złożyła skargę o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. w sprawie VIII U 2362/16 z dnia 11 kwietnia 2017 roku o wysokość emerytury. W uzasadnieniu wskazała, że wniosek swój opiera na tym, że nie była należycie reprezentowana przed sądem oraz że została pozbawiona możliwości działania w procesie z uwagi na swoją chorobę. Skarżąca podniosła, że nie została poinformowana przez swojego pełnomocnika o terminie rozprawy wyznaczonym na dzień 11 kwietnia 2017 roku, na którym i tak nie mogła być, gdyż w tym czasie była chora. Natomiast Sąd rozprawy w tym dniu nie odroczył, wydał wyrok, który nie został przez reprezentującego ją pełnomocnika zaskarżony. Odwołująca się wskazała, że pełnomocnik miał świadomość, że jej wolą było kontynuowanie sprawy. Brak wymaganej przez pełnomocnika aktywności należało ocenić jako działanie na niekorzyść mocodawczyni. Tym samym zachodziły uzasadnione podstawy do wznowienia postępowania w sprawie VIII U 2362/ 16.

/skarga z dnia 12 czerwca 2017 roku k. 2 - 6/

Organ rentowy wnosił o oddalenie skargi podnosząc, że nie stanowi uzasadnionej podstawy wznowienia postępowania sytuacja, gdy pełnomocnik procesowy strony był należycie umocowany, ale niewłaściwie wykonywał swoje obowiązki.

/pismo procesowe z dnia 4 września 2017 roku k. 14 - 14v/

Pismem z dnia 19 grudnia 2017 roku pełnomocnik wnioskodawczyni ustanowiony z urzędu poparł skargę o wznowienie postępowania w sprawie sygn. akt VIII U 2362/16 i zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 11 kwietnia 2017 roku i przeliczenie ubezpieczonemu prawa do emerytury zgodnie ze złożonym wnioskiem oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym wynagrodzenia w wysokości 150% stawki minimalnej powiększonej o należny podatek VAT 23% ewentualnie o przyznanie wynagrodzenia od Skarbu Państwa Kasa Sądu Okręgowego w Łodzi w wysokości 150% stawki minimalnej powiększonej o należny podatek VAT 23% oświadczając, że te koszty nie zostały pokryte w całości ani w części.

W uzasadnieniu przedmiotowego pisma skarżący wskazał, że podstawą żądania wznowienia postępowania ze strony wnioskodawczyni jest zarzut, iż wskutek naruszenia przepisów prawa była pozbawiona możliwości działania oraz nie była należycie reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika tj. niedziałanie pełnomocnika z urzędu, który nie zapoznając się należycie ze stanem faktycznym sprawy, ograniczył swoje działanie w sprawie jedynie do ustnego popierania odwołania. Skarżący podniósł również, że Sąd Okręgowy oddalając wniosek pełnomocnika wnioskodawczyni, która nie mogła stawić się na rozprawie sądowej w dniu 11 kwietnia 2017 roku z powodu przebywania na zwolnieniu lekarskim od dnia 10 kwietnia 2017 roku do dnia 10 maja 2017 roku naruszył jej prawo do obrony i sprawiedliwego osądu. Pomimo wezwania na rozprawę celem przesłuchania i merytorycznego zajęcia stanowiska przez wnioskodawczynię Sąd Okręgowy bez podstawy prawnej pomimo doręczenia przez pełnomocnika z urzędu zaświadczenia lekarskiego nie odroczył rozprawy i wydał krzywdzący dla niej wyrok nie mający uzasadnienia w stanie faktycznym sprawy. /pismo z dnia 19 grudnia 2017 roku k. 33 - 34/

Na rozprawie w dniu 8 stycznia 2018 roku pełnomocnik wnioskodawczyni oświadczył, że podstawą do wznowienia postępowania jest to, iż wnioskodawczyni podnosi złą reprezentację w postępowaniu w sprawie VIII U 2362/16 oraz fakt, że żądała odroczenia rozprawy w poprzednim postępowaniu, gdyż chciała złożyć nowe dowody. Pełnomocnik nie przedłożył sądowi wszystkich dowodów, które wnioskodawczyni mu przekazała.

/stanowisko pełnomocnika wnioskodawczyni e - protokół z dnia 8 stycznia 2018 roku 00:08:52 - 00:14:01 płyta CD k. 39/

Na rozprawie w dniu 5 marca 2018 roku - poprzedzającej wydanie wyroku - pełnomocnik wnioskodawczynie oświadczył, że nie zgłasza żadnych nowych wniosków dowodowych, szczególnie w zakresie dokumentów i dodaje, że wnioski dowodowe zgłoszone w załączonej sprawie zostały rozpatrzone przed Sądem Okręgowym w całości w poprzedniej sprawie. Tak jak podczas rozpoznawania sprawy VIII U 2362/16 tak i teraz nie ma żadnych nowych wniosków dowodowych. Pełnomocnik wnioskodawczynie wniósł o zmianę wyroku i przeliczenie emerytury zgodnie z wnioskiem na „starych zasadach”, jednocześnie oświadczając, że poinformował klientkę, że w jego ocenie takie żądanie jest nieuprawnione. Ponadto wniósł o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w wysokości 150% stawki minimalnej powiększoną o 23% VAT, oświadczając, że koszty zastępstwa nie zostały opłacone w całości ani w części. Pełnomocnik ZUS wnosi o oddalenie skargi, z uwagi iż nie ma okoliczności, które dałyby podstawę do wznowienia postępowania.

/stanowisko stron e - protokół z dnia 5 marca 2018 roku 00:01:48 - 00:04:20 oraz 00:10:57 - 00:13:00 płyta CD k. 45/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 4 maja 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 31 marca 2016 roku przyznał R. S. prawo do emerytury od dnia 1 marca 2016 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Wysokość emerytury (tzw. mieszanej) została ustalona zgodnie z art. 183 ust. 5 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 poz. 887 ze zm) tj. w części na nowych (wyliczenie wysokości ze składek) i w części na starych zasadach (wyliczenie stażu i kwot bazowych). Dokonując ustalenia wysokości emerytury w myśl art. 53 organ rentowy przyjął staż pracy wnioskodawczynie w wymiarze 16 lat i 20 dni okresów składkowych oraz 19 lat i 3 miesiące i 15 dni okresów nieskładkowych , które zgodnie z art. 5 ust. 2 powołanej ustawy zostały ograniczone do 1/3 okresów składkowych i przyjęte w wymiarze 5 lat 4 miesiące i 7 dni.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury jako wariant najkorzystniejszy ustalono z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. z lat 1997-2006. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 125,03%. Emerytura ustalona na starych zasadach wyniosła 1863,49zł. Emerytura wnioskodawczynie ustalona w części na nowych zasadach wyniosła 1219,63 zł.

Emerytura wnioskodawczynie ustalona w myśl art. 183 ust. 5 (wnioskodawczynie osiągnęła wiek emerytalny w 2014 roku) wyniosła 1348,40 zł. tj.

1. 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 - 372,70;
2. 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 - 975,70 zł. .

/decyzja z dnia 4 maja 2016 roku k. 28 - 29v plik III akt ZUS w aktach VIII U 2362/16/

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 15 września 2016 roku złożyła wnioskodawczynie uznając ją za krzywdzącą. / odwołanie z dnia k. 2 – 3 w aktach VIII U 2362/16/

W odpowiedzi na odwołania z dnia 14 października 2016 roku ZUS wniósł o oddalenie w/w odwołania /odpowiedź na odwołanie k. 5 - 6 w aktach VIII U 2362/16/

W toku postępowania w sprawie o sygn. akt VIII U 2362/16 był wyznaczony jeden termin rozprawy na dzień 11 kwietnia 2017 roku, na który to wnioskodawczynie została wezwana do osobistego stawiennictwa. Na terminie tym R. S. nie stawiała się, ale obecny był jej pełnomocnik z urzędu radca prawny K. D.. Pełnomocnik wnioskodawczynie zajął stanowisko w sprawie oraz usprawiedliwił nieobecność ubezpieczonej poprzez złożenie zaświadczenia lekarskiego wskazującego na niezdolność R. S. od dnia 10 kwietnia 2017 roku do dnia 10 maja 2017 roku. Z adnotacji lekarskiej wynika, że „chora może chodzić”. Ponadto złożył wniosek o odroczenie rozprawy celem przesłuchania wnioskodawczynie.

/protokół rozprawy z dnia 11 kwietnia 2017 roku k. 37 - 38 w aktach VIII U 2362/16/

Postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2017 roku Sąd Okręgowy oddalił wniosek pełnomocnika wnioskodawczyni.

/postanowienie z dnia 11 kwietnia 2017 roku k. 38 w aktach VIII U 2362/16/

Wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2017 roku Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi oddalił odwołanie R. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Ł. z dnia 4 maja 2016 roku o prawo do przeliczenia emerytury.

/wyrok Sądu Okręgowego z dnia 11 kwietnia 2017 roku k. 39 w aktach sprawy VIII U 2362/16/

W dniu 12 czerwca 2017 roku R. S. złożyła skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. w sprawie VIII U 2362/16 z dnia 11 kwietnia 2017 roku o prawo do emerytury. /skarga z dnia 12 czerwca 2017 roku k. 2 - 6/

Ubezpieczona w poprzednio toczącym się postępowaniu nie przedłożyła żadnych nowych dowodów ani w obecnie toczącym się postępowaniu w ramach skargi o wznowienie postępowania.

/zeznania wnioskodawczyni e - protokół z dnia 5 marca 2018 roku 00:05:21 - 00:10:57 płyta CD k. 45/

Wnioskodawczyni złożyła skargę z uwagi na to, że nie mogła się wypowiedzieć.

/zeznania wnioskodawczyni e - protokół z dnia 5 marca 2018 roku 00:05:21 - 00:10:57 płyta CD k. 45/

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem, stosownie do art. 399 § 1 k.p.c., polega na ponownym rozpoznaniu sprawy, jeżeli spełnione zostaną przesłanki przewidziane w ustawie. Wymogiem formalnym wznowienia postępowania jest wniesienie skargi przez uprawnioną do tego osobę w przepisany prawem terminie w oparciu o ustawową podstawę.

Podstawy wznowienia zostały wymienione enumeratywnie w przepisach art. 401 k.p.c., art. 401¹ k.p.c. oraz art. 403 k.p.c. Termin do wniesienia skargi, zgodnie z art. 407 § 1 k.p.c., wynosi trzy miesiące i liczy się go od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą jest pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji - od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy. Po upływie lat pięciu od uprawomocnienia się wyroku nie można żądać wznowienia, z wyjątkiem wypadku, gdy strona była pozbawiona możliwości działania lub nie była należycie reprezentowana (art. 408 k.p.c.).

W niniejszej sprawie jako podstawę wznowienia skarżąca wskazała art. 401 pkt 2 k.p.c. Zgodnie z treścią tego przepisu, można żądać wznowienia postępowania z powodu nieważności jeżeli strona wskutek naruszenia przepisów prawa była pozbawiona możliwości działania; natomiast nie można żądać wznowienia, jeżeli przed uprawomocnieniem się wyroku niemożność działania ustała.

Podstawa wznowienia postępowania związana z pozbawieniem strony możliwości działania powinna być rozumiana podobnie jak przyczyna nieważności określona w art. 379 pkt 5 k.p.c., tj. pozbawienie strony możliwości obrony swoich praw. Artykuł 401 pkt 2 k.p.c. wprowadza jednak dodatkowy warunek w postaci związku pomiędzy naruszeniem przepisów prawa a pozbawieniem strony możliwości działania jako przesłanki wznowienia.

Powołując się w skardze o wznowienie postępowania na nieważność z powodu pozbawienia strony możliwości działania, należy wskazać skutek naruszenia jakiego konkretnego przepisu strona była pozbawiona możliwości działania. Dla skutecznego żądania wznowienia konieczny jest wywód prawny wykazujący, że naruszenie tego przepisu stanowi pozbawienie strony możliwości działania, skutkujące koniecznością wznowienia postępowania z powodu nieważności

postępowania. Mogą zdarzyć się sytuacje gdy bezpodstawne oddalenie wniosku dowodowego albo jego pominięcie przez sąd, może być przejawem pozbawienia strony możliwości działania, a konsekwencji prowadzi do wznowienia postępowania z powodu nieważności (zob. S. Krześ, *Bezpodstawne oddalenie wniosku dowodowego albo jego pominięcie przez sąd jako przejaw pozbawienia prawa do obrony*, [w:] J. Giezek (red.), *Adwokatura gwarantem prawa do obrony*, Warszawa 2009, s. 157 i n.).

Dlatego ocena, czy doszło do pozbawienia strony możliwości obrony jej praw, powinna być dokonywana przez pryzmat konkretnych okoliczności sprawy. Przyjmuje się przy tym, że o nieważności postępowania z omawianej przyczyny nie można jednak mówić w sytuacji, w której strona na skutek własnego działania z przysługujących jej uprawnień procesowych nie skorzystała.

Analizując, czy doszło do pozbawienia strony możliwości działania, trzeba więc w pierwszej kolejności rozważyć, czy nastąpiło naruszenie przepisów procesowych, następnie ustalić, czy uchybienie to wpłynęło na możliwość strony do działania w postępowaniu, w końcu zaś ocenić, czy pomimo zaistnienia tych okoliczności strona mogła bronić swych praw w procesie. Dopiero w razie kumulatywnego spełnienia wszystkich tych przesłanek można przyjąć, że strona została pozbawiona możliwości działania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2008 r., V CSK 488/07, Lex nr 424315).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia przepisów procesowych. Ubezpieczona została bowiem prawidłowo powiadomiona o terminie rozprawy. Skoro zatem nie stawiała się w Sądzie (bez względu na przyczynę) a był obecny jej pełnomocnik to nie można mówić, że została pozbawiona możliwości działania wskutek naruszenia przepisów prawa.

Ubezpieczona w skardze o wznowienie postępowania wskazała, że nie była obecna na rozprawie w sprawie VIII U 2362/16 w dniu 11 kwietnia 2017 roku, gdyż była chora natomiast reprezentujący ją pełnomocnik nie działał należycie. W załączonych aktach sprawy znajduje się kopia zaświadczenia lekarskiego (k.36 akt VIII U 2362/16). Jednak zauważyć należy, że wnioskodawczyni miała obowiązek usprawiedliwić swoją nieobecność składając w tamtym postępowaniu zaświadczenie wystawione przez biegłego lekarza sądowego - art. 214¹ §1 k.p.c. Złożone zaświadczenie nie odpowiada regułom prawnym. Jeżeli doda się do tego, że wnioskodawczyni w czasie niezdolności do pracy nie musiała leżeć (mogła chodzić) to nie można wykluczyć, że lekarz sądowy nie wyraziłby zgody na zwolnienie wnioskodawczyni od uczestnictwa w postępowaniu, szczególnie, że zaświadczenie zostało wystawione przez psychiatrę.

Obowiązek usprawiedliwiania nieobecności w sądzie za pośrednictwem lekarza sądowego istnieje już od 1 lutego 2008 roku, i od tego czasu usprawiedliwienie niestawiennictwa z powodu choroby wymaga przedstawienia zaświadczenia potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie sądu, wystawionego przez lekarza sądowego (art. 214¹ § 1). Obowiązek ten dotyczy stron, ich przedstawicieli ustawowych, pełnomocników, świadków i innych uczestników postępowania (np. interwenientów ubocznych, biegłych).

Przepis art. 214¹ formalizuje sposób usprawiedliwiania nieobecności z uwagi na chorobę. Jedynym podmiotem uprawnionym do wydania zaświadczenia potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie sądu jest lekarz sądowy. Wystawianie zaświadczeń wyłącznie przez lekarzy sądowych ma wykluczyć sytuacje, w których mogłoby dojść do nadużycia uprawnień przez uczestników postępowania, przez uzyskiwanie dokumentów od lekarzy, którzy nie spełniają wymogów zobowiązujących do uczestnictwa w postępowaniach sądowych.

Obowiązek przedstawienia zaświadczenia lekarza sądowego dotyczy wyłącznie usprawiedliwienia niestawiennictwa na wezwanie lub zawiadomienie sądu (por. postanowienie SN z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZ 37/08, OSNC-ZD 2010, nr A, poz. 5). Jeżeli powołując się na nagłą chorobę, strona wnosi o odroczenie rozprawy (art. 214 § 1), nie musi załączać zaświadczenia lekarza sądowego do wniosku niemniej zaświadczenie powinno zostać przedstawione także jeżeli jego uzyskanie z wyprzedzeniem nie jest możliwe (por. wyrok SN z dnia 10 marca 2011 r., V CSK 302/10, OSNC-ZD 2012, nr A, poz. 14; postanowienie SN z dnia 22 stycznia 2015 r., I CZ 107/14, LEX nr 1645252).

Nieobecność strony na rozprawie z powodu choroby, potwierdzonej właściwym zaświadczeniem lekarskim i uniemożliwiającej stawienie się w sądzie, pociąga za sobą konieczność odroczenia rozprawy, zwłaszcza jeżeli strona nie jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, a rozprawa, w której nie może wziąć udziału, jest jedyną rozprawą w sprawie albo bezpośrednio poprzedzającą wydanie wyroku. Wydanie w takiej sytuacji orzeczenia powoduje nieważność postępowania na skutek pozbawienia strony możliwości obrony jej praw (por. wyrok SN z dnia 15 marca 2012 r., I CSK 321/11, LEX nr 1168533).

Oznacza to, że rozprawa w poprzedniej sprawie mogłaby być odroczone gdyby wnioskodawczyni przedstawił prawidłowe zaświadczenie lekarskie i nie była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika. Jak wynika z akt sprawy VIII U 2362/16 żadna z tych przesłanek nie została spełniona. W związku z tym Sąd Okręgowy był w pełni uprawniony do zamknięcia rozprawy i wydania wyroku. Dodać należy, że wnioskodawczyni do chwili skargi o wznowienie postępowania nie wskazała na niemożność stawienia się do sądu. Także nie złożyła żadnego zaświadczenia lekarskiego zgodnego z wymogami prawa jak i nie zgłosiła w niniejszym postępowaniu żadnych wniosków dowodowych mimo także reprezentacji przez fachowego pełnomocnika (np. dowód z opinii biegłego lekarza psychiatry który potwierdziłby, że mimo iż powódka mogła chodzić to z przyczyn psychiatrycznych nie mogła brać udziału w postępowaniu sądowym).

Na marginesie wskazać jedynie należy, że wnioskodawczyni podnosiła, iż w poprzedniej sprawie nie uwzględnienie wniosku jej pełnomocnika o odroczenie rozprawy spowodowało, że została pozbawiona możliwości wypowiedzenia się i złożenia nowych dowodów. Co istotne w czasie toczącego się obecnie postępowania wywołanego skargą R. S. stwierdziła, że nie posiadała i nie posiada żadnych nowych dowodów, które mogłyby mieć wpływ na wysokość wyliczonego przez ZUS świadczenia emerytalnego. Oznacza to, że odroczenie rozprawy w sprawie VIII U 2362/16 i tak nie zmieniłoby sytuacji wnioskodawczyni, skoro do chwili obecnej nie jest w posiadaniu nowych dowodów, których rzekomo nie mogła przedstawić w poprzednim postępowaniu. Jest to dodatkowy argument za brakiem podstaw do kontynuowania postępowania w sprawie VIII U 2362/16.

Okoliczność, że Sąd w poprzedniej sprawie nie ocenił emerytury wnioskodawczyni na podstawie „starego prawa” nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania, szczególnie, że wnioskodawczyni mogła żądać od ustanowionego pełnomocnika złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku i podjęcia próby jego zaskarżenia. Nie było też przeszkód aby telefonicznie uzyskać taką informację bezpośrednio z Sądu.

Uzasadnionej podstawy do wznowienia postępowania nie mogła również stanowić podnoszona w skardze okoliczność braku należytej reprezentacji, a właściwie braku należytego działania pełnomocnika wnioskodawczyni.

Podkreślenia przede wszystkim wymaga, że pozbawienie możliwości działania, o którym mowa w powołanym przepisie musi być wynikiem wadliwego działania sądu. W art. 402 pkt 2 k.p.c. chodzi bowiem o takie pozbawienie strony możliwości działania, które utożsamiane jest z podstawą nieważności postępowania określoną w art. 379 pkt 5 k.p.c., a więc gdy skutek wadliwego działania sądu doszło do całkowitego pozbawienia strony możliwości obrony jej praw, czyli gdy znalazła się ona w takiej sytuacji, która uniemożliwiła - wbrew jej woli - popieranie przed sądem dochodzonych żądań lub obronę przed zarzutami strony przeciwnej (tak też przyjmuje Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach: np.: postanowienie z dnia 14 kwietnia 2011 r., II UZ 10/11, teza 2). Podobnie w postanowieniu z dnia 6 czerwca 2012 r., IV CZ 6/12 Sąd Najwyższy stwierdził, że pozbawienie strony możliwości działania, o którym stanowi art. 401 pkt 2 k.p.c. polega na tym, że z powodu wadliwości proceduralnych sądu, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów kodeksu postępowania cywilnego, strona nie mogła brać udziału w całym postępowaniu lub istotnej jego części.

Natomiast nienależyte wykonywanie swych obowiązków procesowych przez profesjonalnego pełnomocnika (adwokata czy radcę prawnego) nie może stanowić przewidzianej w art. 401 pkt 2 k.p.c. podstawy wznowienia, polegającej na pozbawieniu strony możliwości działania - por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r., I PZ 7/11; postanowienie z dnia 17 lutego 2011 r., IV CZ 122/10.

Podobnie też pojęcie „nienależyta reprezentacja” użyte w art. 401 pkt 2 k.p.c. nie obejmuje wypadków niestarannego lub błędnego działania pełnomocników procesowych. Nienależyte wykonanie obowiązków procesowych przez adwokata nie może stanowić podstawy wznowienia postępowania polegającej na pozbawieniu strony możliwości działania.

Działanie zaś pełnomocnika (na podstawie udzielonego mu pełnomocnictwa) jest równoznaczne z działaniem samego mocodawcy (art. 95 § 2 k.c.). Zasada ta dotyczy także pełnomocnika procesowego (art. 86 k.p.c.) a ustanowienie adwokata lub radcy prawnego dla strony zwolnionej od kosztów sądowych (art. 117 § 1 k.p.c.) jest równoznaczne z udzieleniem pełnomocnictwa procesowego (art. 118 k.p.c.). Tak więc ewentualne nienależyte wykonywanie obowiązków procesowych przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu nie może stanowić przewidzianej w art. 401 pkt 2 k.p.c. podstawy wznowienia, polegającej na pozbawieniu strony możliwości działania (por. również postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2003 r., II CZ 96/03, LEX nr 583769, z dnia 24 lutego 2006 r., II CZ 1/06, LEX nr 201029 oraz z dnia 17 lutego 2011 r., IV CZ 122/10, LEX nr 785543).

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 stycznia 2012 roku słusznie zwrócił uwagę, że sąd w trakcie postępowania nie ma możliwości faktycznych ani prawnych oceny, czy pełnomocnik należycie (zgodnie z zaleceniami strony i zasadami etyki zawodowej) reprezentuje w procesie swego mocodawcę. Wypełnianie przez pełnomocników ustanowionych z urzędu obowiązków wynikających z przepisów ustaw ustrojowych nie jest kontrolowane przez sąd w toku postępowania (może być podstawą ich odpowiedzialności dyscyplinarnej lub cywilnej). Nadto, naruszenie prawa prowadzące do pozbawienia strony możliwości działania, musi być wynikiem wadliwego działania sądu (ewentualnie przeciwnika procesowego). Skoro czynności pełnomocnika (ich brak) są działaniem samego mocodawcy (strony), to ich wady są spowodowane przez samą stronę procesu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 r., IV CK 57/05, LEX nr 604050).

A zatem w ocenie Sądu nie doszło do pozbawienia wnioskodawczynie możliwości działania wskutek naruszenia przepisów prawa. Brak jest zatem podstaw do wznowienia postępowania w sprawie VIII U 2362/16. Dodać należy, że postawa pełnomocnika mogła nie być naganna. Szczególnie gdy wnioskodawczynie nie wskazała mu żadnych wniosków dowodowych z dokumentów które nie były oceniane przez organ emerytalny. Zapewne rozumiejąc, że wyrok jest zgodny z prawem a wnioskodawczynie nie wskazuje żadnych innych dowodów uznał, że jego skarżenie jest niecelowe. Także obecny pełnomocnik zasadnie uznał, że w przypadku wnioskodawczynie przy przyznaniu emerytury zastosowanie mogą mieć jedynie zasady z art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Bowiem niektóre osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r. otrzymają emeryturę mieszaną, ustaloną częściowo według starych, a częściowo według nowych zasad, w wyniku zmian przepisów, które obowiązują od 1 listopada 2005 r. Emerytura tak ustalona dotyczy kobiet, które 60 lat ukończą w okresie od 2009 do 2014 roku. Mieszany sposób obliczania emerytury będzie dotyczył tylko kobiet urodzonych w latach 1949-1954. Tylko bowiem one osiągną wiek uprawniający do emerytury - 60 lat w latach 2009-2014. Mężczyźni z wymienionego przedziału wiekowego oraz kobiety urodzone po 1954 roku powszechny wiek emerytalny ukończą najwcześniej w 2015 roku i ZUS obliczy im emeryturę według nowych zasad.

Wnioskodawczynie jest urodzona w dniu (...) W dniu 30 stycznia 2015 r. złożyła wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 17 marca 2015 r. została wnioskodawczynie przyznana emerytura mieszana na podstawie art.53 i 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. (k. 29 akt ZUS) Przed uprawomocnieniem się decyzji wnioskodawczynie „wycofała wniosek o emeryturę” (k.32 akt ZUS), skutkiem czego organ emerytalny umorzył postępowanie (k.33 akt ZUS). Ponowny wniosek złożyła w dniu 11 marca 2016 r. i w dniu 4 maja 2016 r. ZUS wydał decyzje o przyznaniu emerytury mieszanej.(k. 28 akt ZUS, ta decyzja była przedmiotem postępowania w sprawie VIII U 2362/16) a następną decyzją z dnia 30 czerwca 2016 r. przeliczył emeryturę z tytułu zwiększenia rolnego.(k34 akt ZUS).

Przytoczone decyzje wskazują na świadomość wnioskodawczynie co do podstawy prawnej przyznanej emerytury. Bowiem z art. 183 ust.5. ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynika, że emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej urodzonej po dniu 31 grudnia 1948 r., z wyjątkiem ubezpieczonych, którzy pobrali emeryturę na

podstawie przepisów art. 46 lub 50, o ile osoba ta nie była członkiem otwartego funduszu emerytalnego albo złożyła wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym 2013 albo 2014, wynosi:

1) 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz

2) 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26.

Natomiast do ponownego ustalenia wysokości emerytury, o której mowa w ust. 5, z tytułu podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym po dniu przyznania emerytury stosuje się art. 108.

Z przytoczonych przepisów wynika jednoznacznie, że wnioskodawczyni prawidłowo została przyznana emerytura na podstawie art. 183 ustawy o emeryturach i rentach. Żądanie wznowienia postępowania bez wskazania usprawiedliwionych wadliwości postępowania sądowego aby uzyskać emeryturę z innej postawy prawnej nie stanowi podstawy do uwzględnienia skargi o wznowienie postępowania a co najwyżej może stanowić podstawę do złożenia wniosku do ZUS o przyznanie emerytury z innej podstawy prawnej.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 412 §2 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1805), jako obowiązującego w dacie wniesienia skargi (§ 22 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu Dz. U. poz. 1715) przyznając pełnomocnikowi wnioskodawczyni ustanowionemu z urzędu kwotę 145 zł stanowiącej 150% stawki minimalnej.

E.W.